

Skal Danmark være et rigt land, skal vi have den mest kompetente arbejdsstyrke – ikke bare den størst mulige

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

At Danmark er et rigt land, skyldes ikke arbejdsudbudsreformer. Tværtimod er forklaringen, at vores arbejdsstyrke er kompetent, og at vi er gode til at gribe ny teknologi. Det har nemlig betydet, at produktiviteten har været stigende, hvilket er den primære forklaring på Danmarks velstandsfremgang.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Vi hører det igen og igen. Arbejdsudbuddet skal op, for der mangler hænder på arbejdsmarkedet. Uden den ekstra arbejdskraft vil Danmark miste velstand, må man forstå. Men er det nu også helt sådan, økonomien hænger sammen? Det korte svar er nej.

Det lidt længere svar kommer her.

Gennem en årrække har arbejdsudbud været et helt centralt begreb i den politiske debat. Arbejdsudbuddet er et økonomisk mål for, hvor mange personer der står til rådighed på arbejdsmarkedet. Jo flere, der er i arbejde, des bedre er det for de offentlige finanser, og det betyder mulighed for bedre velfærd eller lavere skatter.

” *Det er, fordi vi arbejder mere effektivt end tidligere, at vi som land er blevet rigere*

Analysechef Emilie Damm Klarskov

Når personer er i arbejde, sparer vi penge til overførselsindkomster og øger i stedet skatteindbetalingerne fra lønindkomsterne. Så langt, så godt.

Alligevel er det ikke et øget arbejdsudbud, der har bragt os i den gunstige økonomiske situation, vi er i.

Ser man nærmere på, hvad der har skabt den økonomiske velstand i Danmark, viser det sig nemlig, at [øget produktivitet mere end forklarer velstandsfremgangen fra 1980 til i dag](#). Det er, fordi vi arbejder mere effektivt end tidligere, at vi som land er blevet rigere. Dermed er det ikke antallet af arbejdstimer, der har været afgørende. Derfor kan man undre sig over det politiske fokus på arbejdsudbud.

Fra 1980 til 2019 er velstanden (BNP) steget med knap 1,5 procent årligt, mens andelen af den samlede befolkning, som er i arbejde, i gennemsnit kun er øget med 0,06 procent om året.

Fremgangen i beskæftigelsen har i perioden altså kun været lidt kraftigere end væksten i befolkningen. Samtidig er den gennemsnitlige arbejdstid faldet med godt 0,6 procent om året.

Det betyder samlet, at udviklingen på arbejdsmarkedet faktisk har haft en negativ påvirkning på velstanden i perioden.

Helt anderledes har det set ud for timeproduktiviteten, som er den gennemsnitlige værdiskabelse per arbejdstime. Timeproduktiviteten er vokset med knap 1,7 procent årligt fra 1980 til 2019. Det viser, at det er produktiviteten og ikke arbejdsudbuddet, der er hovedmotoren bag den historiske velstandsfremgang i Danmark.

” *Det betyder samlet, at udviklingen på arbejdsmarkedet faktisk har haft en negativ påvirkning på velstanden i perioden*

Analysechef Emilie Damm Klarskov

Produktiviteten kan øges gennem flere kanaler, og spørger I mig, bør der politisk fokuseres på tre af dem:

For det første kan man investere i uddannelsessektoren, da en arbejdsstyrke med de rette kompetencer er forudsætningen for høj produktivitet. Der bør især investeres i et godt og stærkt efteruddannelsessystem, så arbejdsstyrken også fremover har opdaterede kompetencer.

For det andet skal investeringer i ny teknologi understøttes. Ny teknologi muliggør forbedrede og mere effektive arbejdsgange. Igen øger det produktiviteten.

For det tredje bør man tænke i politiske tiltag, der fremmer den danske arbejdsmarkedsmodel. Forskning viser nemlig, at [produktiviteten stiger, når andelen af organiserede medarbejdere øges](#). Det skyldes både, at [højere organisering øger innovationen blandt medarbejderne](#), og at arbejdet planlægges bedre, når det sker i dialog mellem arbejdsgiver og lønmodtagere. Og så påviser forskningen, at højere organisering øger deltagelsen i efteruddannelse.

Historisk har man brugt arbejdsudbudsreformer til at forbedre de offentlige finanser, som var udfordret af den demografiske udvikling med flere ældre og flere børn. Det har været sundt for økonomien, men i dag står dansk økonomi i en ganske anden situation.

I dag har vi nemlig sunde offentlige finanser, hvilket betyder, at det ikke kan være et argument for at lave flere udbudsreformer.

Alligevel er arbejdsudbud blevet den valuta, der primært handles med i dansk politik, og det kan til tider opleves som en konkurrence i, hvem der kan foreslå politik, der øger arbejdsudbuddet mest. Desværre. Det forplumrer debatten.

Hvis man virkelig har til hensigt at øge Danmarks velstand, bør man i stedet fokusere på produktiviteten. Sådan bliver vi rigere.